

DEÁK FERENCZ-ADOMÁK

TARTALOM

ELŐSZÓ

I. DEÁK FERENCZ-ADOMÁK.

Spártai válasz.
Még egy "vicze".

Egy épen idejében ejtett szó.

"A nagyság átka."

Mind a kettő Ferencz lesz.

Hunyadi Jancsi.

A kinek nincs árnyéka.

Világos!

Egy kis Fricska.

Nincs a helyén.

Szerény és kedélyes.

Hetven-kedő.

A római császár.

Deák-adomák.

Megbélyegezve!

Majd megegyeznek!

Deák helye.

A kabát.

József főherczeg Deáknál.

Nem élcz, de igaz.

Gyanus bók.

Deák mint kortes.

Két szivar közt.

Két Deák Ferencz.

Keserű "neki."

Bölcsészet és bölcsesség.

Deák szerénysége.

A mikor korteskedett.

Hirlapi kacsá.

Deák a szászok közt.

Furcsa kérelmek.

Ügyes mentség.

A "költők fejedelme."

Csak egy a baj.

Besze beszéli.

Mulatságos quiproquo.

A sok gombu dolmány.

A zsidók egyenjogusítása.

Választási tréfa.

Deák fog beszélni.

Deák Ferencz a könyvárusnál.

Csoda-bogarak.

Mosás van.

Találó felelet.

Jó tanács.

Vogt felolvasásai.

Megalakulás előtt.

II.

ADATOK DEÁK FERENCZ ÉLETÉBŐL.

Deák Ferencz jóslata.

Miss Pardoe.

A "Times."

Tisztelgés Deáknál.

Deák a királynál.

Zsidó komaság.

A szépirodalomról.

Deák mű-faragványai.

ELŐSZÓ

A jellemrajzíró, ki Deák Ferencz nagy alakjából kifelejtene a kedélyes vonásokat, épen úgy elvetné a súlykot, mint az egyszeri német szobrász, ki Deák mellszobrát bajusz nélkül akarta mintázni.

Pesti könyvtárosok tudják és bizalmasabb körben nem is csinálnak belőle titkot, hogy nincs az az avult adomagyűjtemény vagy ócska élczes kalendárium, mit az "öreg" össze ne vásárolna. Szabadabb óráiban időtöltésből végig olvasgatja, s az adomák javát kiválogatva, alkalmyszerűleg elbeszéli barátai előtt; nem ritkán értelmes politikai célzással vagy szatirikus oldalvágásokkal fűszerezvén előadását. Országgyűlési követek gyakran s mosolyogva emlegetik azon jóízű, zamatos adomákat és élczeket, melyeket Deák hébe-korba közibök penderített. Néha tán valamely nagyon is komolylyá vált politikai szóvitának igyekszik ilyen módon ügyes kanyarodással íziben kedélyesebb irányt adni. Máskor a szőnyegen forgó tárgyat illusztrálja élczes megjegyzései által.

Nem kevésbé értékesek és érdekesek azon adomaszerű adatok is, melyek Deák egyéniségére vagy életének valamely epizódjára vonatkoznak. Sok közülök valódi történelmi beccsel bir, melyeket a jelenkor történetírója minden bizonynyal föl fog használhatni ugy maga Deák mint korának jellemzésére.

A jelen füzetben közlött adomák ezek szerint három osztályba sorozandók. Némelyek nagybecsű és merőben új politikai jelmondatokat tartalmaznak, melyek izzó, eleven vonásokban jellemzik vagy a kort, midőn mondattak, vagy a helyzetet, mire vonatkoznak. Olykor olykor egy ilyen mondatban többet fejez ki Deák nagy lelke, mint a közepszerűség egész kötet politikai értekezésben.

Mások ellenben régi adomák ugyan, de Deák valamely politikai mozzanatra alkalmazta

beszéde közben; mi által új színt, új érdeket és részben új értelmet nyertek.

Végre olyan adomákat is fölvevünk gyűjteményünkbe, melyek számára csak az által viktuk ki a "Deák"-nevet, hogy róla szólnak.

Kedves szolgálatot vélünk tehát tehetni azon Deák-adomák közzétételével, melyek kezünk ügyibe estek, nemcsak a szives olvasónak hanem későbbi jellemrajzírójának, sőt a hazai történetírásnak is.

Jól ismerjük a jelen gyűjtemény fogatkozásait. Nem is tartunk igényt sem kimerítő teljességre, sem tapintatos választékosságra, de még iránybeli pontosságra sem. A világért sem állunk jót, hogy a közzétett adomák az eredetiség hűségével vannak visszaadva; de még azért sem vállalnánk felelősséget, hogy Deák mindazt valósággal el is mondotta, a mit neki tulajdonitanak, és akként mondotta el, a mint közöljük. Saját gyarlóságainkat és parányiságunkat sem feledtük ki azon hiányok közül, melyek a jelen gyűjtemény gyöngye oldalát képezendik.

Összevissza is csak annak elismerésére számíthatunk az igazságos bírálat részéről, hogy jóra való hasznos eszmét pendítettünk meg, mely avatottabb kezekben, gondosabb munka mellett figyelemre méltó, becses művé gyarapodhatik.

Sokáig is haboztunk, ha vajjon most eszközöljük vagy későbbre halasszuk-e a jelen gyűjtemény kiadását.

Győzték a következő tekintetek.

Idők során meglehet némely adatok feledésbe mennének; mások veszítenének közvetlenségükből.

Meg vagyunk győződve, hogy ez érzékeny veszteség volna úgy irodalmunkra mint egyáltalában az utókorra nézve.

Ellenben most, midőn kortársaink közül sokan még élénken emlékeznek a "Deák-adomákra", közzétételük által nálunknál jobban értesült vagy szakavatottabb egyéniségek indítva érzendik magokat a hiányos adatok helyre igazítására, a jelen gyűjtemény teljesbe tételére; szóval az általunk megpendített kezdetleges, eszmének a tárgy érdekéhez és fontosságához méltóbb valóítására.

Ezzel körülbelől elmondtunk mindent, mit mentségünkre felhozhatánk, vagy a szives olvasó tájékoztatására nézve felhozni szükségesnek tartottunk.

Hátra marad még, hogy szives elnézésért esedezve és ezerszer bocsánatot kérve botlásaink és fogatkozásainkért úgy az olvasó közönségtől mint Deák nagy hazánkfiától, kegyökbe ajánlja magát

Pest, November 1. 1870.

A GYÜJTŐ.

<http://mektukor.oszk.hu/07100/07115/07115.htm>